

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně **červenec-srpen 2013**

Ing. Mgr. Karel Hlaváček

Bc. Ludmila Görigová

červenec-srpen 2013

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

1. Nezaměstnanost

Nezaměstnanost se podle posledních údajů v červnu 2013 i nadále držela zejména v sedmnácti státech eurozóny na rekordně vysokých číslech. Celková nezaměstnanost v eurozóně za červen byla 12,1 %, což je číslo, které se od května nezměnilo. Absolutní počet nezaměstnaných nicméně klesl o 24 000 na 19,26 milionů. Pokud k těmto 17 zemím eurozóny připočteme i zbylé členy EU, výše nezaměstnanosti dosáhla 10,9 % (v květnu to bylo 11 %). Absolutní počet nezaměstnaných zde však rovněž klesl o 32 000 na 26,42 milionů. Mezi výši nezaměstnanosti v jednotlivých členských státech můžeme pozorovat i poměrně výrazné rozdíly; jako příklad se uvádí nezaměstnanost Rakouska 4,6 % v kontrastu s nezaměstnaností Španělska 26,3 %.¹ Nezaměstnanost nejvíce postihla mladé lidi ve věku 16-25 let; v Řecku dosáhla nezaměstnanost této věkové kategorie 58,7 % a ve Španělsku 56,1 %. V eurozóně stoupl počet mladých nezaměstnaných z 23,8 % v květnu na 23,9 % v červnu a v celé EU pak z 23,1 % na 23,2 %. Ve srovnání s červnem loňského roku tak dle Eurostatu klesl v rámci celé EU počet mladých nezaměstnaných o 43 000 na 5,51 milionů, kdežto v rámci eurozóny se o stejné číslo zvýšil na 3,52 milionů.² Evropští lídři se kvůli těmto vysokým číslům na summitu v Bruselu shodli na investici do programů bojujících s nezaměstnaností mladých ve výši 8 miliard eur.³

2. Inflace

Inflace v eurozóně se oproti květnu za červen zvýšila z 1,4 % na 1,6 %. I přes tento růst se ale její hodnota stále pohybuje poměrně daleko od rekordních 2,4 %, kterých dosáhla v červnu roku 2012. Na druhou stranu se ale jedná o poměrně výrazné navýšení oproti dubnu, kdy inflace dosáhla nejnižšího bodu za posledních 38 měsíců, a to 1,2 %. Data ukazují, že inflace roste zejména ve Francii, Itálii, Španělsku a Nizozemsku.⁴ Tento růst byl způsoben zejména zvýšením cen energií. Co se týče cen, nejvíce se inflace promítla do zdražování cen jídla, alkoholu, tabáku, ale i energií, služeb a průmyslového zboží. Ve střednědobém horizontu je cílem Evropské centrální banky udržet míru inflace pod hranicí 2 %.⁵

1EUbusiness. *Eurozone joblessness still at 'horrendous' level*. 1.8.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/eurozone-economy.q3n/>

2Podrobněji viz: Eurostat. *Euro area unemployment rate at 12,2%*. 2.7.2013. Dostupné na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-01072013-BP/EN/3-01072013-BP-EN.PDF

3EUbusiness. *Eurozone crisis cools, but unemployment hits record*. 1.7.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/eurozone-economy.pqx/>

4Eurostat. *Euro area annual inflation up to 1,6%*. 16.7.2013. Dostupné na: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/2-16072013-AP/EN/2-16072013-AP-EN.PDF

5EUbusiness. *Eurozone inflation accelerates to 1,6% in June: Eurostat*. 3.7.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/eurozone-economy.plc/>

3. Obchodní bilance

I přes nejistotu, která panuje nad světovou ekonomikou, navýšila eurozóna v květnu svůj obchodní přebytek na 15,2 miliard eur. Tento obchodní přebytek eurozóny, z velké části tažen německým exportem, je jednou ze silných stránek eurozóny v procesu vymaňování se z dluhové krize.⁶

4. Nejnovější ekonomický vývoj ve znamení cesty z recese

Ekonomika eurozóny se začala dostávat z recese. Upozornila na to data Eurostatu, která zaznamenala ekonomický růst 0,3 % oproti prvnímu čtvrtletí jak v rámci eurozóny, tak i celé Evropské unie. Vůbec největší ekonomický růst, 1,1 %, pak byl zaznamenán v Portugalsku.⁷ Evropský průmysl se v červenci navrátil zpět k růstu. “Market Eurozone Manufacturing Purchasing Managers Index” (PMI) – dotazník asi 3000 firem – ukázal, že poprvé od února 2012 vzrostla výroba a zároveň klesá nezaměstnanost. Hodnota indexu stoupla na 51,7 bodů v srpnu z 50,5 bodů v červenci, přičemž v červenci to bylo vůbec poprvé za posledních 18 měsíců, co jeho hodnota překonala hranici 50 bodů, jakožto hranice znamení počátku růstu.⁸ Jedná se tak o poměrně výrazné znamení, že dlouhá recese, která znamenala ztrátu milionů pracovních míst a otestovala blok jednotné měny, by mohla být u konce.⁹ Někteří ekonomové nicméně upozorňují, že i když je návrat k ekonomickému růstu v eurozóně vítaným vývojem a recese je tak možná za námi, dluhová krize stále pokračuje.¹⁰

5. Třetí záchranný balíček pro Řecko

Od začátku krize v roce 2010 bylo v rámci Evropské unie rozhodnuto o dvou záchranných balíčcích pro Řecko v celkové výši 240 miliard eur, které měly umožnit zemi zůstat v eurozóně. Z nich řecká vláda doposud vyčerpala zhruba 90 % a výměnou za ně zavedla úsporná opatření jako jsou výdajové škrty, snížení důchodů a mezd a zvýšení daní.¹¹ Řecku

---

6Viz: Eubusiness. *Eurozone boosts trade surplus despite global clouds*. 16.7.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/eurozone-trade.pv5/>

7Euobserver.com. *Eurozone recovering faster than expected*. 14.8.2013. Dostupné na: <http://euobserver.com/news/121119>

8Eubusiness. *Eurozone activity picks up sharply in August*. 22.8.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/eurozone-economy.qa1/>

9Eubusiness. *Eurozone industry bounces into growth mode: PMI survey*. 1.8.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/eurozone-business.q49/>

10Euroskop.cz. *Česko i EU se dostaly z recese, Krize přesto nekončí*. 14.8.2013. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/8958/22787/clanek/cesko-i-eu-se-dostaly-z-recese-krize-presto-nekonci/>

11Euroskop.cz. *Komisař Oettinger: Řecko by mohlo dostat dalších 10 miliard eur*. 26.8.2013. Dostupné na: <https://www.euroskop.cz/8959/22810/clanek/komisar-oettinger-recko-by-mohlo-dostat-dalsich-10-miliard-eur/>

však nadále chybí 10 miliard pro financování období 2014 a 2015. Z tohoto důvodu se začalo mluvit i o tzv. třetím záchranném balíčku pro Řecko, který by tyto chybějící finanční prostředky poskytl.¹²

I vzhledem k blížícím se volbám v Německu (proběhnou 22. září) je v této zemi třetí záchranný balíček pro Řecko poměrně ožehavým tématem. Německo jako největší evropská ekonomika se na jednotlivých půjčkách totiž podílí největším dílem.¹³ Zatímco ministr financí Schäuble otevřeně mluví o nutnosti jeho prosazení, kancléřka Angela Merkel se vyjadřuje opatrněji v tom smyslu, že se vždy mluvilo o tom, že situaci v Řecku bude třeba pro roky 2014 a 2015 opětovně přehodnotit.¹⁴

6. Nová členství v eurozóně

Důležitou událostí v rámci eurozóny je deklarované povolení Lotyšsku stát se 18. členem eurozóny. Jeho premiér od přijetí eura očekává výhody, jako jsou nižší úrokové sazby nebo zvýšení zahraničních investic. Předpokládaný termín přijetí eura Lotyšskem je 1. ledna 2014. Po vyoření se z krize z let 2008-2009 se Lotyšsko stalo nejrychleji rostoucí ekonomikou EU.¹⁵ Ve druhé čtvrtině roku pak zaznamenalo zpomalení růstu, i tak ovšem stále zůstává mezi nejrychleji rostoucími ekonomikami EU.¹⁶

Na druhou stranu z Polska přišly zprávy, že tato země pravděpodobně nebude moci vstoupit do eurozóny až do roku 2019; i když se v tomto případě jedná spíše o politické než ekonomické důvody. Jak prohlásil premiér Donald Tusk, pro vstup do eurozóny by bylo třeba přijmout změnu ústavy, což momentálně není politicky průchodným řešením, protože opoziční konzervativci jednotnou evropskou měnu odmítají.¹⁷

12EUBusiness. *Greece eyes fresh aid, but wary of more austerity*. 28.8.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/greece-germany-debt.qb2/>

13EurActiv. *Schäuble nečekaně připustil možnost třetího záchranného balíčku pro Řecko*. 21.8.2013. Dostupné na: <http://www.euractiv.cz/ekonomika-a-euro/clanek/schauble-necekane-pripustil-moznost-tretiho-zachranneho-balicku-pro-recko-nemecko-volby-merkelova-treti-bailout-011056>

14Euobserver.com. *Greece will need third bailout, German minister says*. 20.8.2013. Dostupné na: <http://euobserver.com/economic/121160>

15EUBusiness. *Latvia gets thumbs up to join euro*. 10.7.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/economy-finance.ps7/>

16EUBusiness. *Quarterly growth slows in soon-to-be eurozone member Latvia*. 9.8.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/latvia-economy.q6c/>

17EUBusiness. *Polish eurozone entry blocked for years: PM*. 7.7.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/poland-eurozone.pqe/>

Třetí země, o jejímž vstupu do eurozóny se debatovalo, byla Litva. Inflace v této zemi klesala již třetí měsíc v řadě s tím, že v červenci nabyla hodnoty 0,5 %, přičemž se jedná o relativně velký skok z hodnoty 1,4 % za květen a 1,2 % za červen. Díky těmto hodnotám se mluví o pravděpodobnosti až 90 %, že Lotyšsko splní Maastrichtská kritéria pro přijetí eura již v roce 2015.¹⁸ Původně měla Litva přijmout euro již v roce 2007, ovšem na jaře v roce 2006 Evropská komise toto rozhodnutí kvůli vysoké inflaci odložila.¹⁹

7. Finanční tíseň některých evropských měst

Poměrně závažným ekonomickým problémem objevujícím se i v Evropě je naléhavá finanční tíseň některých evropských měst. Uváděny jsou zejména případy Itálie, Španělska a Francie, kde musí být zaváděna speciální opatření, aby bylo zabráněno nebezpečí bankrotů měst.

Itálie čelila velkým rozpočtovým škrtkům na všech úrovních, od ústředních orgánů státní správy přes provincie až po jednotlivé obce. Mnoho měst mělo rozpočtové problémy, a to včetně takových jako je Řím, Neapol, Palermo, Parma a v menší míře i Miláno.

Ani ve Španělsku ještě žádné město oficiálně nevyhlásilo bankrot, ovšem mnoho z nich je zadluženo a potřebuje státní pomoc. Vláda proto schválila záchranný plán zaměřený na pomoc 536 měst, které nejsou schopny plnit své finanční závazky. Většina z nich se nachází na území pobřežních regionů, jako je Andaluzie nebo Valencie.

Ve Francii nemohou místní orgány vyhlásit bankrot, protože jsou povinny mít vyrovnaný rozpočet. Mohou však být umístěny pod státní kontrolu v případě nepřiměřených investic. Od doby finanční krize v roce 2008 se navíc mnoho místních úřadů stalo obětí špatných úvěrů.²⁰

8. Vstup Chorvatska do EU

1. července 2013 vstoupilo do Evropské unie Chorvatsko. I přes splnění přístupových kritérií je chorvatská, na turismus orientovaná ekonomika, již 4 poslední roky buď v recesi nebo stagnuje. Nezaměstnanost zde dosahuje výše okolo 20 % a země patří mezi v Evropské unii

---

18EUBusiness. *Lithuanian inflation falls, within target for euro entry*. 8.8.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/lithuania-latvia.q64/>

19Euobserver.com. *Lithuania in second attempt to join euro*. 4.6.2013. Dostupné na: <http://euobserver.com/lithuania/120293>

20EUBusiness. *Europe's towns in financial dire straits*. 19.7.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/us-economy-europe.pyv/>

nejchudší.²¹ Na rozdíl od jiných členských států Chorvatsko po přistoupení nezažilo ekonomický boom, ale naopak muselo čelit boji s hospodářskou stagnací i nadále. Ekonomicky se tak po jeho přistoupení do EU mnoho prozatím nezměnilo. Jeden z pěti Chorvatů je stále bez práce a nezaměstnanost mladých převyšuje až 50 %. Země je stále v rámci EU 39 % pod průměrem HDP na hlavu v paritě kupní síly, přičemž hůře je na tom již pouze Rumunsko a Bulharsko. Mezinárodní finanční instituce opakovaně varují, že by Chorvatsko mělo zlepšit celkové podnikatelské prostředí, zvyšovat konkurenceschopnost, jakož i reformovat neefektivní veřejný sektor.²²

9. Rozpočet EU v Evropském parlamentu

Evropský parlament 3. července schválil kompromisní návrh rozpočtu Evropské unie pro období 2014-2020, který byl předmětem několikaměsíčních jednání mezi vládami, parlamentem a evropskou exekutivou. Toto politické usnesení o návrhu rozpočtu EU pro následující sedmileté období, ve kterém byly mimo jiné poprvé seškrtnány výdaje, byl odsouhlasen 474 hlasy, proti bylo 193 poslanců a zdrželo se 42 poslanců. Rozhodnutí obsahovalo revidovaný návrh rozpočtu, který byl schválen týden předtím hlavami členských států a vládami. Schváleno bylo i rozhodnutí o přezkumu výdajů na konci roku 2016, přičemž nevyčerpané rozpočtové prostředky budou převedeny z jednoho roku do druhého místo toho, aby se vrátily do národních rozpočtů.²³ Rozpočet byl nakonec schválen ve výši 960 miliard eur a nyní zbývá již pouze formální hlasování pro jeho konečné přijetí v Evropském parlamentu, které se uskuteční během září nebo října.²⁴

21Reuters.com. *Forged in war, ex-Yugoslav Croatia joins EU*. 30.6.2013. Dostupné na: <http://www.reuters.com/article/2013/06/30/us-croatia-eu-idUSBRE95T04P20130630>

22EUBusiness. *EU newest member Croatia plagued by economic worries*. 4.8.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/croatia-economy.q4y/>

23BBC. *MEPs approve EU long-term budget after divisive talks*. 3.7.2013. Dostupné na: <http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-23162781>

24EUBusiness. *European Parliament greenlights 2014-2020 EU budget proposal*. 4.7.2013. Dostupné na: <http://www.eubusiness.com/news-eu/budget-parliament.po8/>